[“2007-2015-ci ill?rd? Az?rbaycan g?ncl?rinin xaricd? t?hsili üzr? Dövl?t Proqram?](#)” t?qaüdçül?rini tan?dan “U?ur formulu” layih?sinin bud?f?ki qona?? Böyük Britaniyan?n Birmingem Universitetinin t?l?b?si M?h?mm?d A?amirz?yevdir.

[Layih? T?hsil Nazirliyi](#) v? [1news.az](#) informasiya agentliyi il? birg? h?yata keçirilir.

M?h?mm?d A?amirz?yev 1997-ci il iyulun 23-d? Bak? ??h?rind? anadan olub. Orta t?hsilini 2003-2014-cü ill?rd? Bak? Oksford M?kt?bind? al?b. Orta m?kt?bd? oxudu?u dövrd? ingilis dilind? s?rb?st dan???b yazma?? bacaran, ?la qiym?tl?rl? oxuyan Bak? m?kt?blisi attestat alma?a 2 ay qalm?? beyn?lxalq proqram ?sas?nda imtahan ver?r?k eyni vaxtda 3 xarici ali m?kt?bd? oxumaq hüququ qazan?b. Burax?l?? imtahanlar?n? ?la qiym?tl?r? ver?r?k orta m?kt?bi q?z?l medalla bitir?n M?h?mm?d qiym?t v? d?rsd?nk?nar nailiyy?tl?rinin n?tic?sin? gör? Böyük Britaniyan?n Birmingem Universitetinin kimya müh?ndisliyi fakült?sin? daxil olub.

Haz?rda “2007-2015-ci ill?rd? Az?rbaycan g?ncl?rinin xarici ölk?l?rd? t?hsili üzr? Dövl?t Proqram?” ç?rçiv?sind? ad?ç?kil?n universitetin II kurs t?l?b?sidir. Türk, rus, ingilis v? alman dill?rind? dan???r.

?ndi M?h?mm?d A?amirz?yevi öz dilind?n tan?yaq:

“?agirdd? elm? h?v?s m?hz ibtidai t?hsil dövründ? yaran?r”

“Orta m?kt?b ill?rind? Birl??mi? Mill?tl?r T??kilat?n?n Bak?, Harvard, Haaqa v? ?stanbul ??h?rl?rind? t??kil olunmu? bir çox beyn?lxalq model konfranslar?nda ölk? t?msilçisi, komit? s?dri v? ya t??kilatç? qismind? f?al i?tirak etmi??m. XI sinifd? oxuyark?n Amerika s?firliyind?n ?ld? etdiyim qrantla az?rbaycanl? t?l?b?l?r üçün n?z?rd? tutulmu? “Model Birl??mi? Mill?tl?r T??kilat? konfrans?na giri?” (National Model UN Conference) adl? treninq keçir?r?k ill?rl? m?nims?diyim bilik v? t?crüb?mi bölü?müdüm.

Orta m?kt?bd? bütün f?nl?r? eyni m?suliyy?tl? yana?araq, h?r birind?n yüks?k göst?ricil?rimin olmas?na çal??m??am. Lakin t?bi?t elml?ri v? riyaziyyat m?ni daha art?q c?lb edir v? dü?ündürürdü. ?lk mü?lliml?rimin ?lb?tt? ki, h?r birini xat?rlay?r, mümkün q?d?r ?laq? saxlay?ram. Fikrimc?, ?agirdd? elm? h?v?s m?hz ibtidai t?hsil dövründ? yaran?r v? bu h?v?sin yaranmas?nda mü?lliml?rin rolu dan?lmazd?r. Dü?ünür?m ki, mü?lliml?rim m?nd? bu h?v?si oyatma?a nail olublar.

D?qiq elml?r? olan mara??m m?nim ixtisas seçimimd? mühüm rol oynay?b. Art?q IX sinifd? müh?ndis olaca??ma q?rar vermi?dim. Lakin hans? sah? üzr? ixtisasla?ma?a yön?lm?yimin h?m m?nim, h?m d? dövl?timizin xeyrin? olaca??n? mü?yy?nl??dirm?mi?dim. Sonda kimya müh?ndisliyini seçm?yim? ba?l?ca s?b?b ölk? ba?ç?m?z?n istehsal sah?l?rinin inki?af?na dair olan planlar? v? bu sah?d?ki pe??kar kadr q?tl??? olub.

H?d?fim? çatmaq üçün apar?c? universitetl?rd? t?hsil alma?? v? pe??kar müt?x?ssis kimi haz?rlanma?? dü?ünürdüm. Buna gör? d? xaricd?, ?ngilt?r?d? t?hsil almaq m?nim lap a?a?? sinifl?rd?n qar??ma qoydu?um m?qs?dl?rimd?n biri idi. Bu m?qs?dimin yaranmas?n?n ?sas s?b?bi t?hsil ald???m m?kt?bd? bunun üçün laz?mi h?r bir ??raitin yarad?lmas? olub. Valideynl?rim d? m?nim bu m?qs?dim? d?st?k ç?x?rd?lar. Böyük Britaniyan?n Birmingem Universitetin? müraci?t etm?kd? ilk köm?kliyi m?kt?bd?n ald?m, müraci?tim müsb?t n?tic?l?ndi, dövl?tim v? ail?m m?n? maddi v? m?n?vi d?st?k oldular.

“T?hsil islahatlar?n?n effektli olaca??na inan?ram”

Dövl?t Proqram?na q?bul olunma??m bar?d? x?b?ri almaq uzunillik arzular?m?n gerç?kl??m?si dem?k idi. Ümidl?rimin özünü do?rultma an?n?n sevincini bu gün d?, ?n az? h?min günkü q?d?r ya?ay?ram. Z?nnimc?, elm? yat?r?lan s?rmay? h?r bir c?h?td?n ?n d?y?rli n?tic? ver?n bir add?md?r. Bu proqram m?n v? m?nim kimi minl?rl? Az?rbaycan g?ncinin xaricd? t?hsil alma arzular?n?n ba? tutmas?na s?b?b olub. ?min?m ki, m?hz bu proqram?n n?tic?si olaraq ölk?mizin h?r bir sah?d?ki inki?af? daha da sür?tl?n?c?k.

Sevindirici hald?r ki, Az?rbaycan t?hsilind? çox müt?r?qqi d?yi?iklikl?r ba? verm?kd?dir. Ölk?mizd? ged?n t?hsil islahatlar?n?n effektli olaca??na inan?ram. Müt?r?qqi d?yi?iklikl?rd?n biri olaraq bu ild?n ali t?dris mü?ssis?l?rind? haz?rl?q kurslar?n?n t?tbiqini misal göst?rm?k olar.

“Bu gün t?hsil ald???m sah?ni sevdiyimi dey? bil?r?m”

Böyük Britaniya inki?af etmi? t?hsil sistemin? malikdir. Burada orta t?hsil 12 illikdir. Son iki ild? ?agirdin seçimin? ?sas?n onun ixtisasla?maq fikrind? oldu?u f?nl?r üzr? t?dris apar?l?r. Fikrimc?, bu yolla ?agird ali t?hsil? daha haz?rl?ql? ba?lay?r. Kimya müh?ndisliyini özüm? ixtisas seç?nd? bunun asan olmayaca??n? bilirdim. Lakin ölk?mizd? bu sah? üzr? kadrlara daha çox ehtiyac oldu?unu n?z?r? ald?m. Bu sah?d? d?rin biliy? sahib olmasam da, d?qiq elml?ri qavrama qabiliyy?tim? güv?ndim. Bu gün is? t?hsil ald???m sah?ni sevdiyimi dey? bil?r?m.

Onu da qeyd edim ki, bu universitet kimya müh?ndisliyi üzr? Birl??mi? Krall?qda 3-cü yerd?dir. Kimya müh?ndisliyind? t?hsil alan bir t?l?b? kimi “Bioreaktorlar?n v? katalizatorlar?n dizayn edilm?si”, “Kimya prosesind? enerji s?m?r?liliyinin art?r?lmas?”, “?stehsalat?n elektron idar? olunmas?” v? dig?r bir çox n?z?ri elml?rl? tan??am. M?ni ?n çox c?lb ed?n f?nn is? prosesin elektron idar? olunmas? f?nnidir. Burada biz verilmi? prosesd? laz?mi faktorlar?n, misal üçün temperaturun, t?zyiqin, ax?n sür?tinin v? s. proses? olan t?sirini riyazi formulla?d?raraq onu el? proqramla?d?r?r?q ki, maraq dair?sind? olan faktorda mü?ahid? olunan xo?ag?lm?z (v? ya idar? olunmayan) d?yi?ikliyin ?ld? olunan m?hsula z?r?ri olmas?n.

D?rsl?rimd?n ?lav? vaxtlara g?ldikd? is? dem?k ist?yir?m ki, t?l?b? h?yat?m?n ?sas hiss?sini kitabxanada d?rsl?rim? v? ixtisasla?maqda oldu?um sah?y? aid ara?d?rmalar aparmaq t??kil edir. D?rsd?nk?nar olaraq art?q 3 ildir ki, Birmingem Universitetinin Az?rbaycan c?miyy?tin? s?drlik etm?kl? yana??, h?m d? kimya müh?ndisliyi fakült?sinin t?l?b? nümay?nd?si v?zif?sini yerin? yetirir?m. Bu f?aliyy?tl?r günd?lik c?dv?limin tam olaraq dolmas?na kifay?t edir. Lakin zehni ?m?kl? yana??, idman?n üzgüçülük v? “jiu- jitsu” növl?ri il? d? müt?madi m???ul oluram. Semestr ?rzind? b?dii mütali?y? vaxt ay?rma?a ç?tinlik ç?ks?m d? t?til vaxtlar?nda bu m?nim ?sas m???uliyy?tim? çevrilir.

“T?l?b?l?rin professorlara öz adlar? il? müraci?t etm?si m?n? t??ccüblü g?lmi?di”

Birmingem Universitetind? mü?llim-t?l?b? münasib?ti tam f?rqlidir. T?l?b?l?rin mü?lliml?r?, professorlara, sad?c? öz adlar? il? müraci?t etm?si m?n? t??ccüblü g?lmi?di. ?lk bax??dan dü?ünmü?düm ki, burada t?l?b?-mü?llim münasib?ti iki dost münasib?tin? b?nz?rdir. Lakin sonralar bunun f?rqli oldu?unu, mü?lliml?rin t?l?b?l?rl? d?rsd?nk?nar heç bir ?laq?l?rinin olmad???n? gördüm. Burada bütün universitet üzr? ?sas imtahanlar yaln?z yay semestrind? (y?ni may-iyun aylar?nda) ba? tutur.

?mtahan gedi?ind? heç bir innovativ vasit?l?rd?n istifad? olunmur. Amma ??ffafl???n qorunmas?n?n t?min olunmas? m?qs?di il? imtahan olunan t?l?b?l?rin cavab blanklar?n?n kim? m?xsuslu?u yoxlay?c? mü?llimd?n gizli saxlan?l?r. ?l ?rzind? is? qiym?tl?ndirm? laboratoriya i?l?rin? dair apar?lm?? ara?d?rman?n n?tic?si v? haz?rlanm?? hesabat üzr? mü?yy?n edilir. Bir çox f?nn üzr? 2 saatl?q mühazir? 1 saatl?q çal??ma il? tamamlan?r. Çal??ma saatlar?nda h?m mü?llim, h?m d? “nümayi?çi” (assistent) doktorantlar mövzu üzr? olan suallar?m?z? cavabland?r?r v? qaranl?q qalan m?qamlar? ayd?nla?d?r?rlar.

“3 ildir ki, fakült? t?l?b?l?rinin r??b?tini qazan?ram”

Qeyd edim ki, burada universitet dem?k olar ki, kiçik bir ??h?r kimidir. ?n böyük üstünlükl?rd?n biri is? odur ki, burada f?rqli ölk?l?rd?n dünyaya f?rqli bax??lar? olan t?l?b?l?ri tan?maq imkan? var. T?hsill? yana??, t?l?b?l?rin öz f?rqli qabiliyy?tl?rini art?ra bilm?l?ri üçün ist?r t?l?b? ittifaq?nda, ist?rs? d? universitet departamentl?rind? “yar?m-?tat” (b?z?n öd?ni?li) m???uliyy?tl?r t?klif olunur. T?klif olunan yerl?r? f?al t?l?b?l?r namiz?dliyini ir?li sürür, dig?r t?l?b?l?r is? namiz?dl?rin platformalar?na ?sas?n s?s verirl?r.

Misal olaraq özümün kimya müh?ndisliyi fakült?sinin t?l?b? nümay?nd?si seçilm?yimi göst?r? bil?r?m. Art?q 3 ildir ki, fakült? t?l?b?l?rinin r??b?tini qazan?ram v? onlar?n d?st?yi il? bu v?zif?y? layiq görülür?m. T?hsil ald???m universitetd? ciddi elmi t?dqiqatlara, ?sas?n doktoranturada t?hsil alan t?l?b?l?r c?lb olunurlar. Bakalavr s?viyy?sind? is? layiqli t?l?b?nin ist?yi ?sas?nda yay t?tili dövründ? öd?ni?li assistentlik f?aliyy?ti imkanlar? yarad?l?r. Öt?n yay t?tilind? bu imkandan m?n d? yararlanm??am.

Ümumiyy?tl?, götürdükd? is? Birmingem Universitetinin özünün elm-t?hsil mühiti il? bütün ümidl?rimi

do?rultdu?unu dey? bil?r?m. Ona gör? ki, burada t?hsil almaqla m?n öz sah?l?rind? m??hur olan, bir çox mükafatlar alm?? aliml?rin ?hat?sind? bilikl?r? yiy?l?nir?m. Nobel mükafat? laureatlar?n?n d?rsd?nk?nar mühazir?l?rind? i?tirak ed?r?k onlarla h?m söhb?t edir, h?m d? m?ni maraqland?ran suallar?m? onlara ünvanlay?ram. Burada elm v? sosial ??rait daha geni? t??kil edilib. Bir sözl?, ümidl?rimin do?rulmu? oldu?unu t?sdiql?y? bil?r?m.

“Birl??mi? Krall???n parlamenti il? birg? t?dbir t??kil etdim”

M?n buraya g?ldikd?n sonra Böyük Britaniyada f?aliyy?t göst?r?n “Anglo-Az?rbaycan” v? “Avropa Az?rbaycan” c?miyy?tl?ri il? ?laq? yaratd?m v? onlar?n bir s?ra t?dbirl?rind? i?tirak ed?r?k ölk?miz? buradak? diasporam?zdan olan d?st?yin bir hiss?si olma?a çal???ram. Burada h?mv?t?nl?rimizin, t?l?b?l?rin t??kilatlanmas? v? geni? f?aliyy?ti üçün bütün laz?mi add?mlar at?l?r. Birmingem Universitetinin t?l?b? ittifaq?nda Az?rbaycan c?miyy?tinin olmad???n? bildikd? qar??ma qoydu?um yeni m?qs?dl?rd?n bel? bir t??kilat? t?sis etm?k olmu?du. Bel? d? etdim. Art?q ikinci ildir ki, s?drlik etdiyim bu c?miyy?tin f?aliyy?tinin geni?l?nm?sin? çal???ram.

Qeyd edim ki, Birl??mi? Krall???n parlamenti il? ilk birg? t?dbir t??kil etdim. Bildiyim q?d?r, o vaxta kimi universitetimizd? h?l? heç bir t?l?b? c?miyy?ti il? Britaniya parlamenti aras?nda t?dbir t??kil olunmam??d?. T?r?fimd?n ölk?mizin ?n böyük t?bli?in? is? h?r ilin sentyabr ay?nda universitet n?zdind?ki c?miyy?tl?rin s?rgisind? Az?rbaycan c?miyy?tini t?msil etm?kl? nail oluram. Burada 250-d?n çox c?miyy?tl?r aras?nda 35000-d?n çox t?l?b?nin ziyar?t etdiyi s?rgid? v?t?nimin t?bli?in? nail olmaq m?ni qürurland?r?r.

Sonda g?l?c?k planlar?mla ba?l? qeyd etm?k ist?yir?m ki, haz?rda qar??mda duran m?qs?dl?rin ?n ?sas? ali t?hsilimi u?urla ba?a vurmaq, elmi v? t?crübi f?aliyy?timi davam etdir?r?k dövl?tim?, xalq?ma, c?miyy?t? daha çox xeyir verm?kdir”.

[1news.az]